

Tesi doctoral presentada per En/Na

Eduard ROCA I ABELLA

amb el títol

**"L'estructura de la Conca Catalano-balear:
paper de la compressió i de la
distensió en la seva gènesi"**

per a l'obtenció del títol de Doctor/a en

GEOLOGIA

Barcelona, 19 de març del 1992.

**Facultat de Geologia
Departament de Geologia Dinàmica, Geofísica i Paleontologia**

UNIVERSITAT DE BARCELONA

Fig. 61. Tall litostratigràfic del rebliment de la conca de l'Ebre en el seu marge sudoriental (modificat a partir de dades de ANADÓN *et al.*, 1979, 1989a i COLOMBO *et al.*, 1991 per Lluís Cabrera).

Unitats inferiors: 1- Fm. de Mediona; 2- Fm. d'Orpí.

Unitats terrígenes marginals del sector septentrional: 3- Fm. de bretxes del Cairat; 4- Fm. de lutites i gresos de Vilanova de Sau; 5- Fm. de conglomerats i gresos de Romagats; 6- Fm. de gresos i lutites de La Salut; 7- Unitats de bretxes marginals; 8- Fm. o Grup de conglomerats de Sant Llorenç del Munt; 9- Fm. de gresos i lutites de Sant Llorenç Savall; 10- Fm. de gresos i lutites de Vacarisses; 11- Fm. o Grup de conglomerats de Montserrat; 12- Conglomerats de Gallifa.

Unitats marines i de transició del sector septentrional: 13- Fm. de calcàries de Tavertet; 14- Fm. de margues de Banyoles o de Coll de Malla; 15- Fm. de gresos de Folgueroles; 16- Fm. de gresos de Centelles.

Unitats transicionals i continentals dels sectors central i meridional (Grup de Pontils-Cornudella): 17- Fm. de calcàries i dolomies de Santa Càndia; 18- Unitat lutífica d'Horta de Sant Joan; 19- Unitat carbonàtica de Gandesa; 20- Fm. de lutites i gresos de Carne; 21- Lutites, gresos i guixos del Complex d'Ulldemolins; 22- Fm. de guixos de Valldeperes; 23- Fm. de calcàries de Fontanelles; 24- Fm. de calcàries de Bosc d'en Borràs-La Morera; 25- Fm. de lutites i gresos de La Portella; 26- Fm. de lutites i gresos de La Pobla de Claramunt.

Unitats marines i de transició del sector central del marge català (Igualada): 27- Fm. de gresos de Collbàs; 28- Fm. de margues d'Igualada; 29- Fm. de calcàries de La Tossa; 30- Fm. de guixos d'Òdena.

Unitats al·luvials dels sectors central i meridional: 31- Unitats de bretxes marginals; 32- Fm. de conglomerats de Sant Miquel del Montclar; 33- Fm. de lutites de Montblanc; 34- Fm. de lutites de Blancafort; 35- Fm. de lutites i gresos d'Artès; 36- Fm. de conglomerats de Montsant; 37- Fm. de gresos i lutites de Margalef; 38- Fm. de lutites i gresos de Flix; 39- Fm. de lutites i gresos de Caspe, i Fm. de lutites de La Cuesta de Fraga; 40- Fms. de lutites i gresos de Solsona i Sariñena.

Unitats lacustres dels sectors centrals de la conca: 41- Fm. de calcàries de Sarraí; 42- Fm. de calcàries de Calaf; 43- Fm. de calcàries de Tàrrega; 44- Fm. de calcàries de Mequinensa; 45- Fm. de calcàries de Torrent de Cinca.

Fig. 61. Stratigraphic units, correlation, and facies of the Ebro basin infilling along its southeastern margin (modified from ANADÓN *et al.*, 1979, 1989a and COLOMBO *et al.*, 1991 data by Lluís Cabrera).

Lower units: 1- Mediona Formation; 2- Orpí Formation.

Marginal terrigenous units of the northern areas: 3- Cairat Breccia; 4- Vilanova de Sau Formation; 5- Romagats Formation; 6- La Salut Formation; 7- Marginal breccia units 8- Sant Llorenç del Munt Conglomerate; 9- Sant Llorenç Savall Formation; 10- Vacarisses Formation; 11- Montserrat Conglomerate; 12- Gallifa Conglomerate.

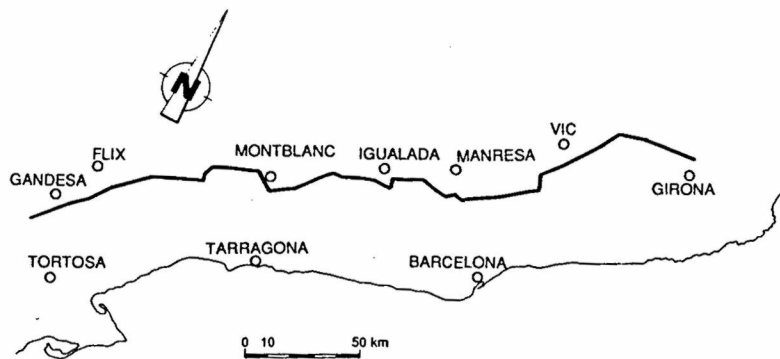
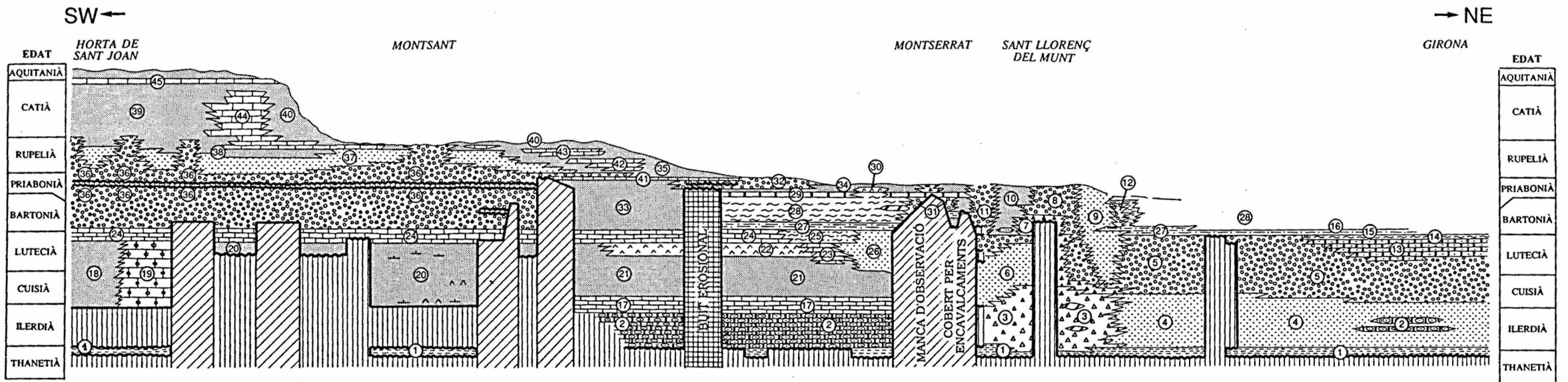
Marine and transitional units of the northern areas: 13- Tavertet Formation; 14- Banyoles or Coll de Malla Formation; 15- Folgueroles Formation; 16- Centelles Formation.

Transitional and continental units of the central and southern areas (Pontils-Cornudella Group): 17- Santa Càndia Formation; 18- Horta de Sant Joan Unit; 19- Gandesa Unit; 20- Carne Formation; 21- Ulldemolins Complex; 22- Valldeperes Formation; 23- Fontanelles Formation; 24- Bosc d'en Borràs-La Morera Formation; 25- La Portella Formation; 26- La Pobla de Claramunt Formation.

Marine and transitional units of the central catalan margin (Igualada): 27- Collbàs Formation; 28- Igualada Formation; 29- La Tossa Formation; 30- Òdena Formation.

Alluvial units of the central and southern areas: 31- Marginal breccia units; 32- Sant Miquel del Montclar Formation; 33- Montblanc Formation; 34- Blancafort Formation; 35- Artès Formation; 36- Montsant Conglomerate; 37- Margalef Formation; 38- Flix Formation; 39- Caspe, and La Cuesta de Fraga Formations; 40- Solsona and Sariñena Formations.

Lacustrine units of the central basin areas: 41- Sarraí Formation; 42- Calaf Formation; 43- Tàrrega Formation; 44- Mequinensa Formation; 45- Torrent de Cinca Formation.

I FÀCIES TERRÍGENES GROLLERES DE MARGE DE CONCA
(Dipòsits proximals de ventalls al·luvials, ventalls litorals i dipòsits gravitacionals)

Brexes de clastes mesozoics.	Conglomerats polimíctics.
Brexes de clastes paleozoics.	Olistòlits.

II FÀCIES TERRÍGENES FINES I CARBONÀTIQUES CONTINENTALS
(Dipòsits al·luvials distals i lacustres-palustres)

Lutites, carbonats i/o guixos.	Calcàries i/o dolomies lacustres-palustres.
Lutites / gresos.	Calcàries edafitzades.

III FÀCIES TERRÍGENES FINES, CARBONÀTIQUES I EVAPORÍTIQUES MARINES
(Dipòsits de transició i de plataformes terrígenes, carbonàtiques i mixtes)

Lutites i gresos.	Margues i gresos.	Calcàries bioclàstiques i gresos.
Gresos.	Calcàries i/o dolomies bioclàstiques.	Evaporites.
Margues.	Calcàries bioclàstiques i bioconstruïdes.	

IV DISCONTINUITATS

Discordança basal.	Discordances internes.

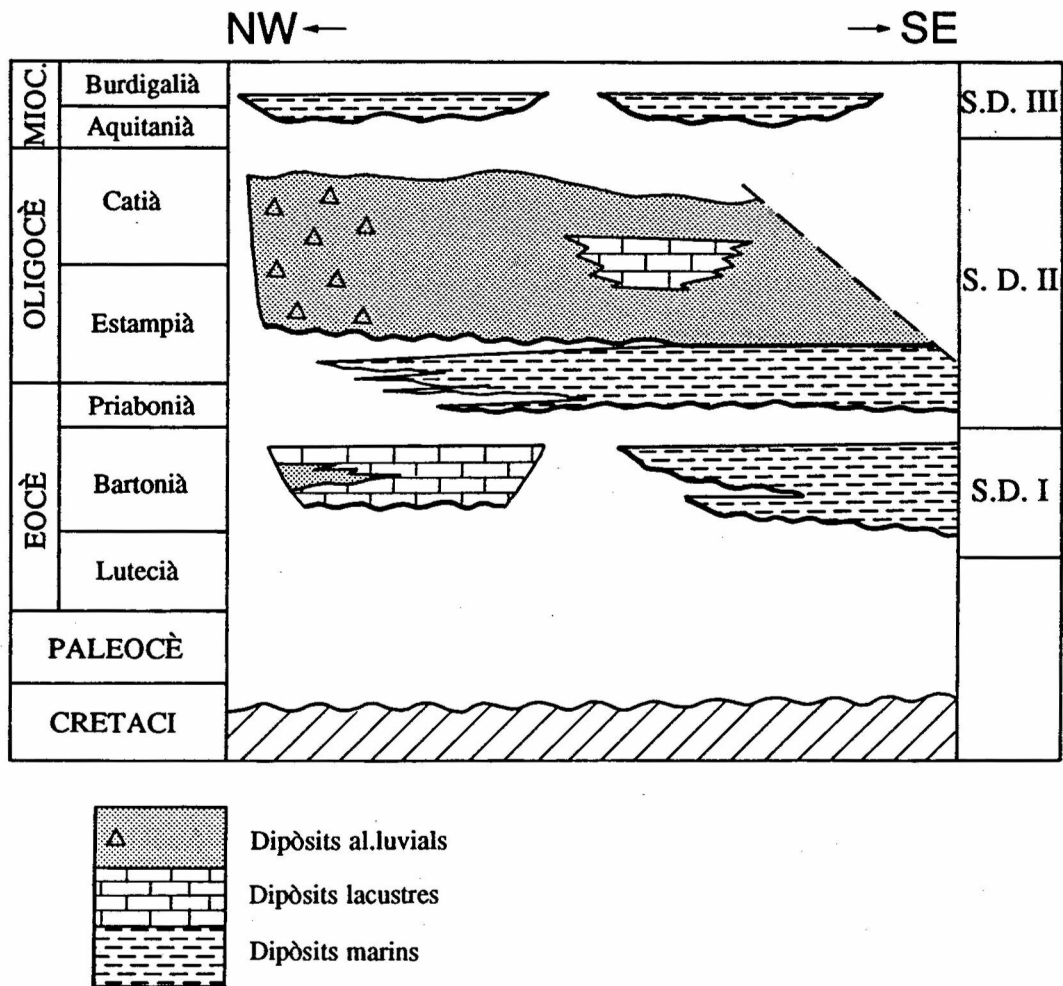
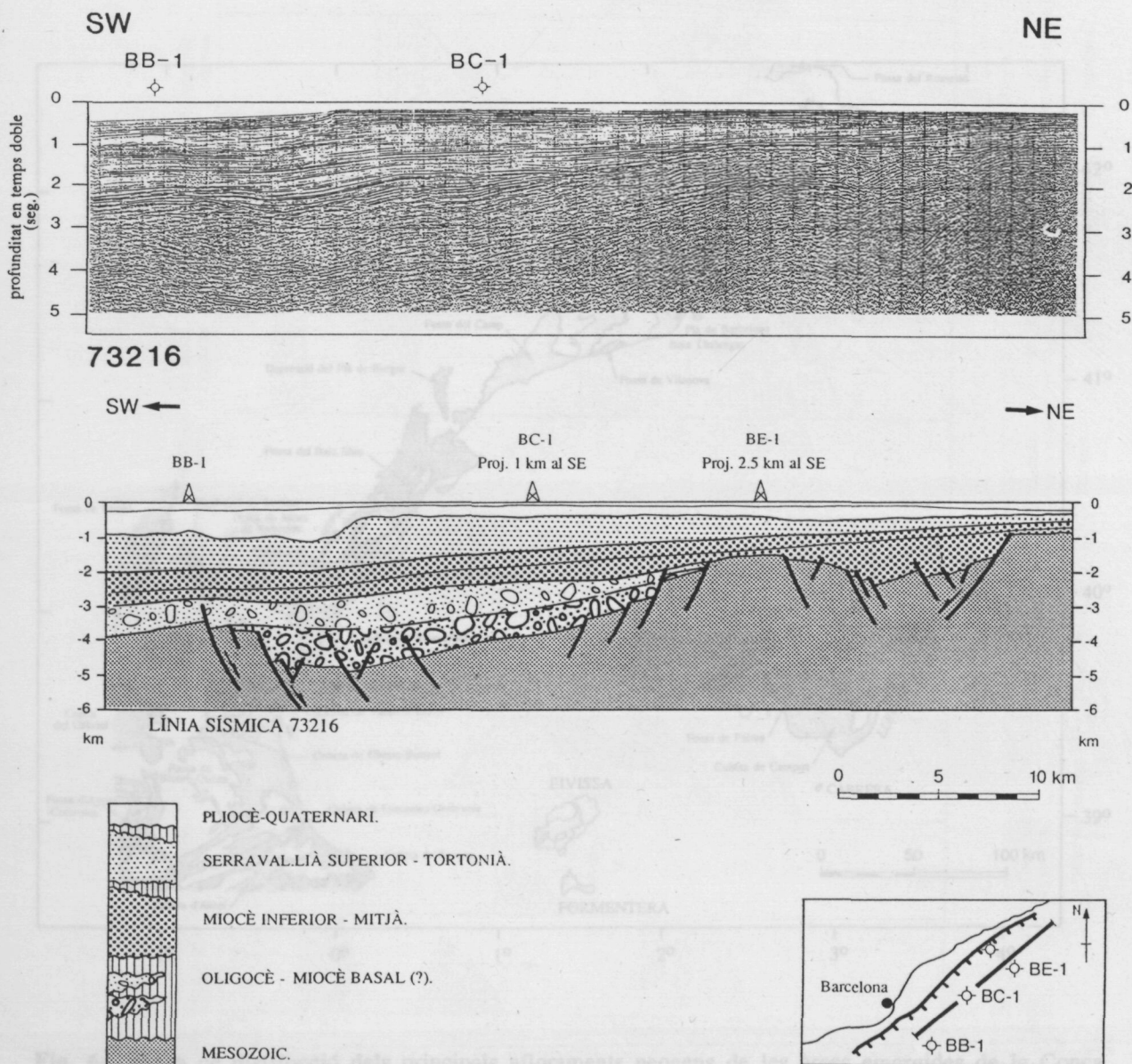

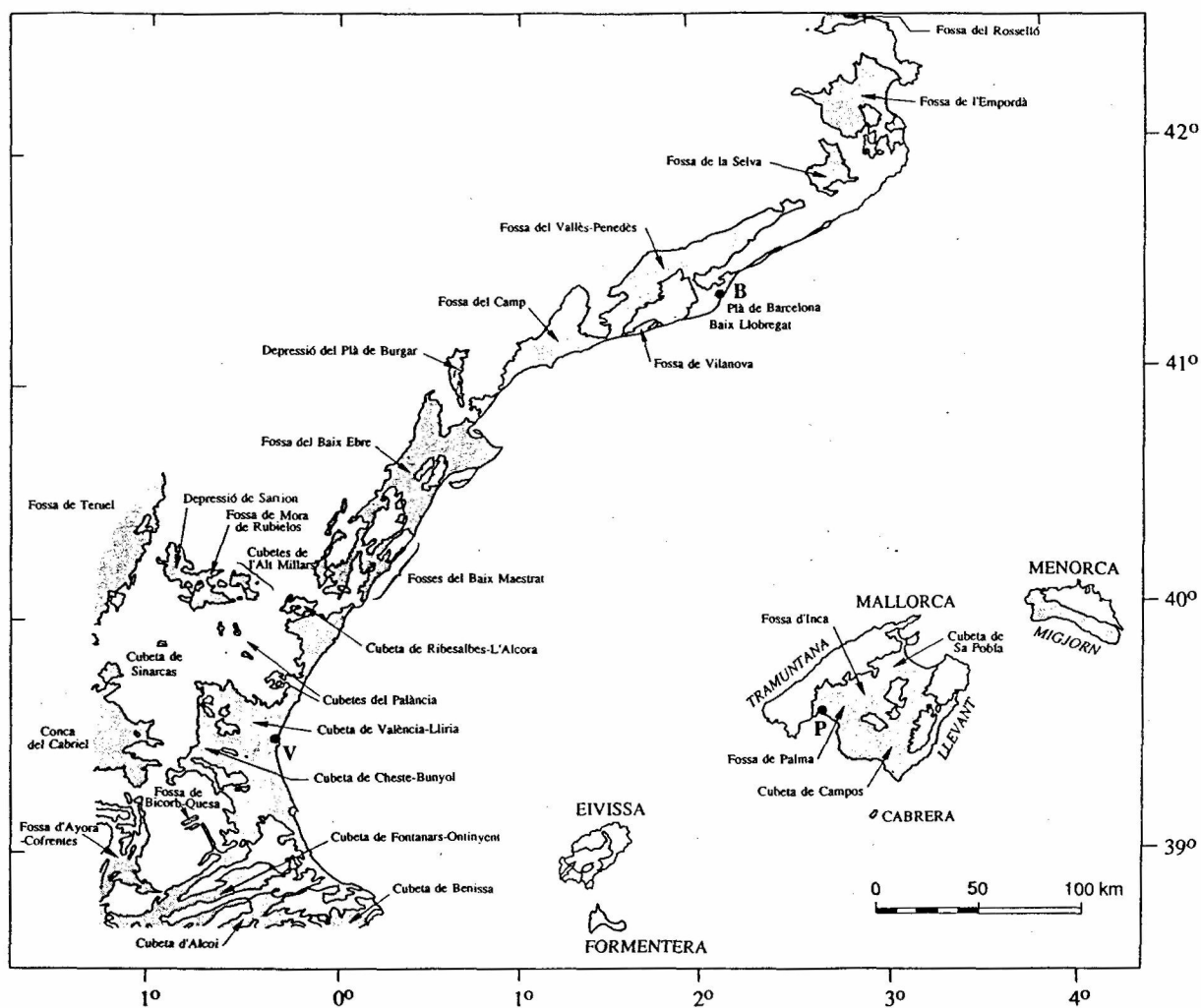
Fig. 62. Tall litostratigràfic del Paleogen de Mallorca amb les seqüències deposicionals reconegudes (lleugerament modificat de RAMOS-GUERRERO et al. 1989b).

Fig. 62. Chronostratigraphic section of Palaeogene depositional sequences of Majorca (slightly modified from RAMOS-GUERRERO et al. 1989b).

Fig. 63. Perfil sísmic de reflexió longitudinal a la conca de Barcelona (línia 73216 -SHELL, 1973-), que mostra la presència d'una extensa i marcada discordança angular dins del seu reblliment paleogen.

Fig. 63. Longitudinal seismic line and interpreted cross-section along the Barcelona Basin (line 73216 -SHELL, 1973-). Note the presence of a widespread angular unconformity developed into the Palaeogene basin infilling.

Fig. 64. Mapa de distribució dels principals afloraments neogens de les àrees emergides de la Conca Catalano-balear. En aquest mapa, en el qual el Neogen està indicat en gris, no s'inclouen els dipòsits neogens pertanyents al rebliment de la conca de l'Ebre.

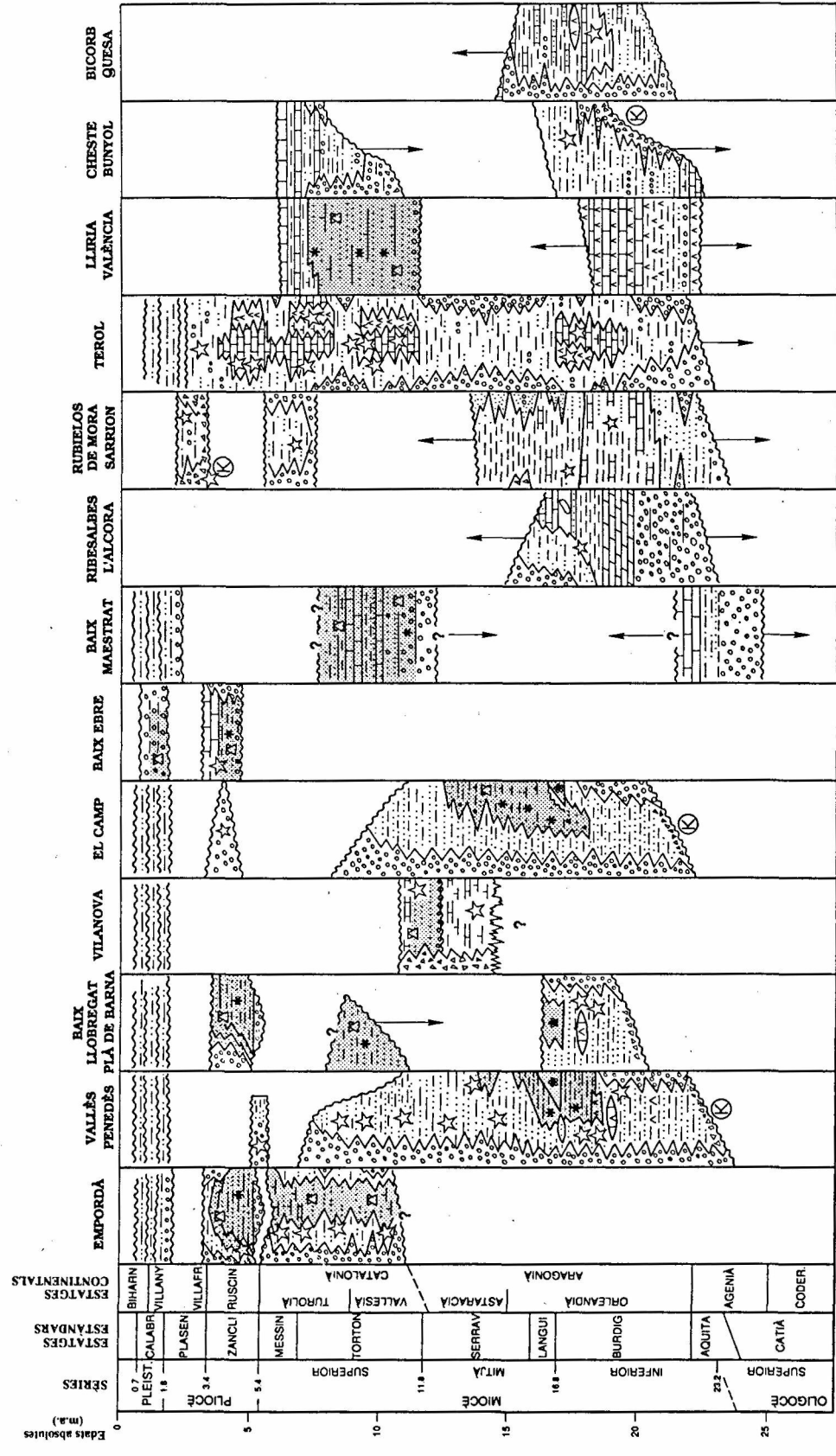
Fig. 64. Distribution map of the main Neogene outcrops in the emerged areas of the Catalan-balearic Basin. Neogene outcrops are colored in grey. Note that Miocene infilling deposits of the Ebro Basin have not been included.

Fig. 65. Columnes estratigràfiques sintètiques del reblliment de les principals fosses neògenes del marge ibèric emergit de la Conca Catalano-balear. Vegeu la situació dels afloraments a la fig. 64. Les columnes s'han elaborat a partir de la modificació de la síntesi realitzada per ANADÓN *et al.* (1989c) amb dades de l'autor i d'HERNÁNDEZ *et al.* (1985a), AGUSTÍ *et al.* (1988), SANTISTEBAN *et al.* (1988), ANADÓN *et al.* (1989b), SANTISTEBAN *et al.* (1989), AGUSTÍ *et al.* (1990), CABRERA *et al.* (1991), FLETA i ESCUER (1991) i MATIAS (1991). Les fletxes verticals indiquen la variació temporal que poden presentar els límits de les successions.

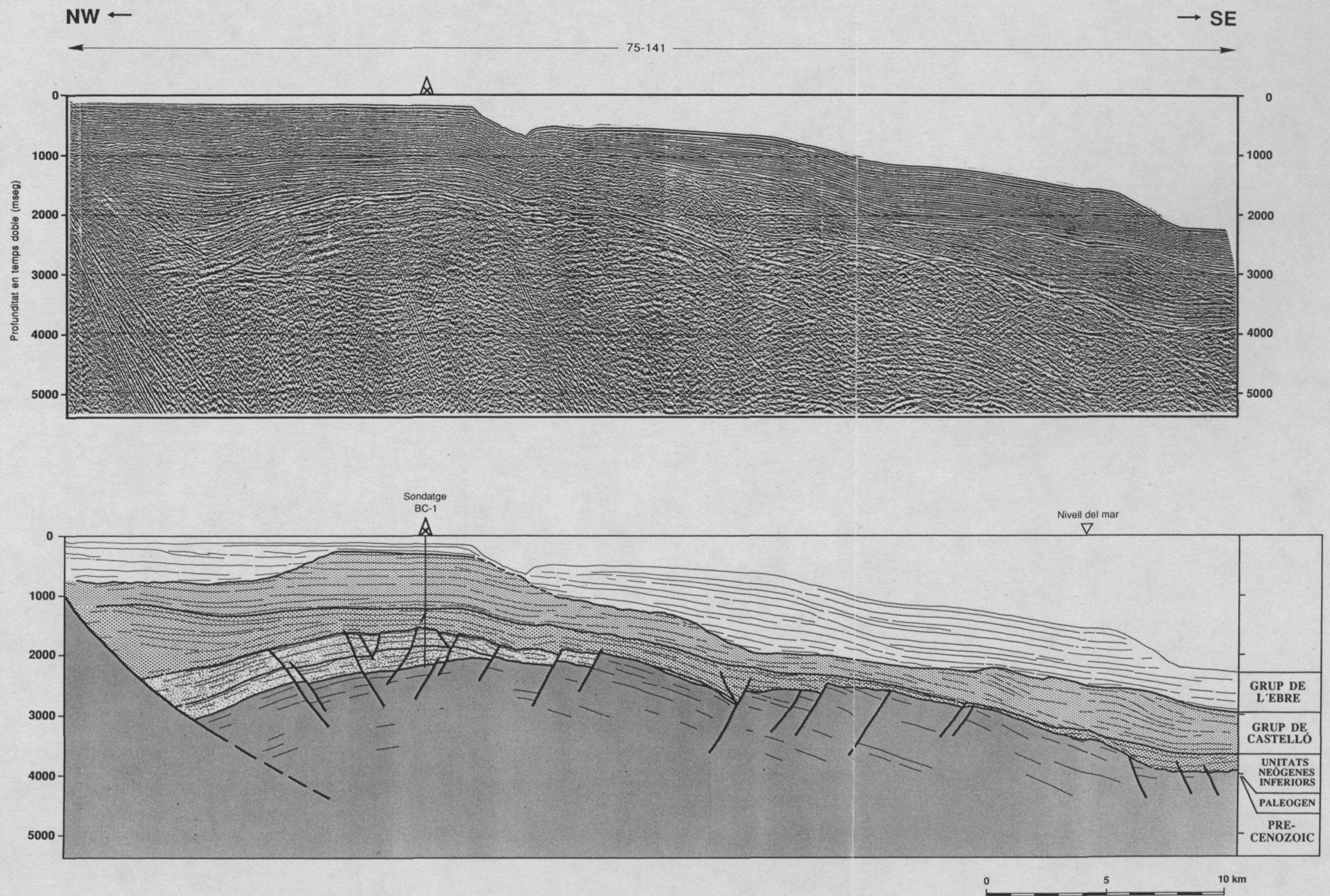
Fig. 65. *Synthetic stratigraphic sections of the main Neogene grabens located in the emerged Iberian margin of the Catalan-balearic Basin. For grabens location see fig. 64. The sections have been elaborated from a modification of the synthesis done by ANADÓN *et al.* (1989c) with data from this study and from HERNÁNDEZ *et al.* (1985a), AGUSTÍ *et al.* (1988), SANTISTEBAN *et al.* (1988), ANADÓN *et al.* (1989b), SANTISTEBAN *et al.* (1989), AGUSTÍ *et al.* (1990), CABRERA *et al.* (1991), FLETA and ESCUER (1991), and MATIAS (1991). Vertical arrows indicate the time span of each stratigraphic unit.*

SW

NE

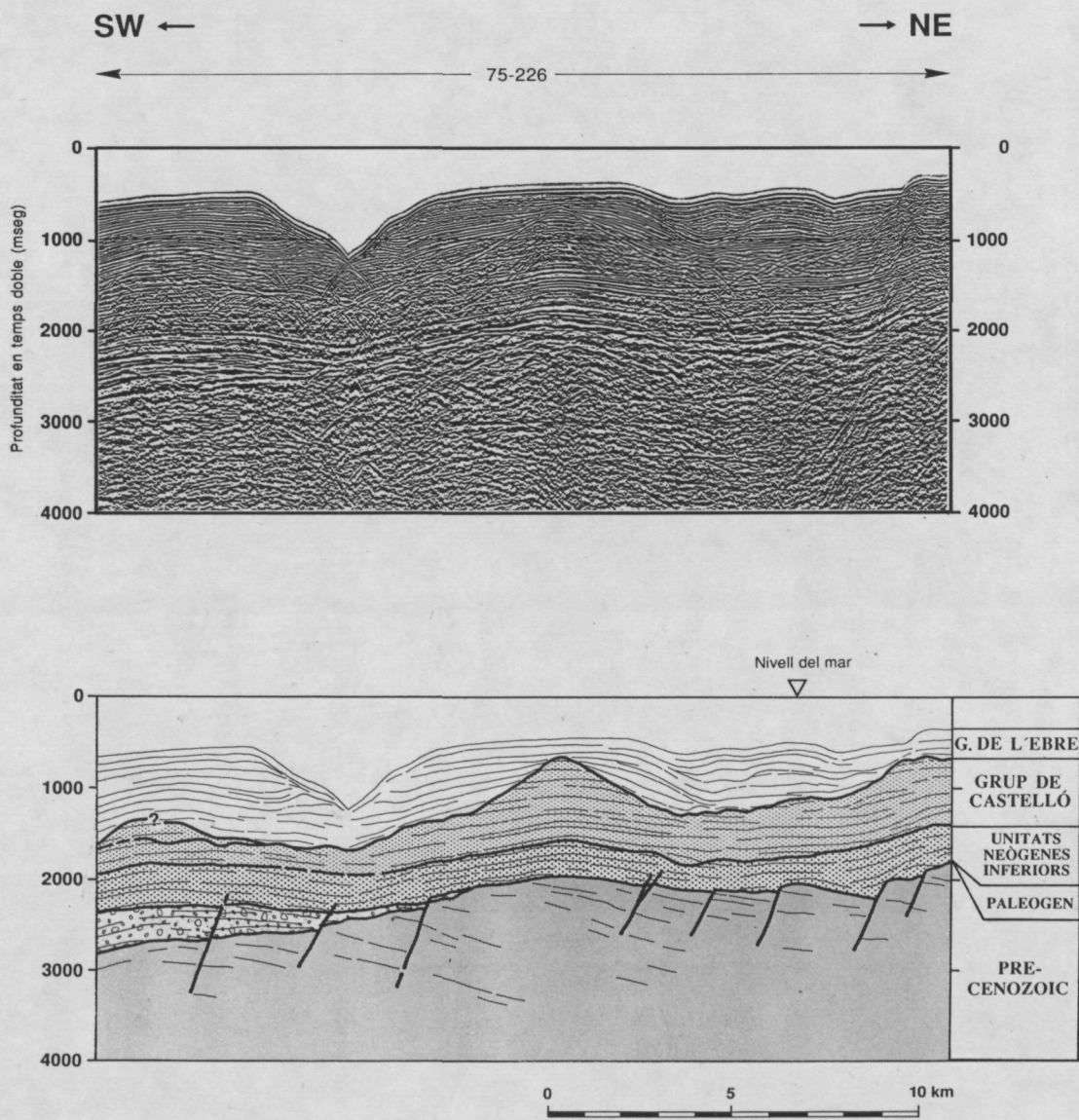

- Facies continentals.
- Discordances.
- Carst.
- Facies marines.
- Conglomerats /brexes.
- Facies sorrenques.
- Lutites /Margues.
- Evaporites.
- Calcàrtes /calcarentes.
- Dolomies.
- Facies esculloses.
- Organismes planctònics.
- Fauna litoral marina.
- Mamífers.

Fig. 67. Línia sísmica de reflexió transversal a la fossa de Barcelona (línia 75-141 -SHELL, 1975-). En la línia s'observa l'engruiximent de les successions paleògenes i de les Unitats Neògenes Inferiors cap a la falla NE-SW que limita al NW la fossa de Barcelona. Així mateix, en aquest perfilés evident la geometria en "roll-over" del bloc superior d'aquesta falla. Vegeu situació a la fig. 81.

Fig. 67. *Transversal seismic line and interpreted line drawing through the Barcelona half-graben (line 75-141 -SHELL, 1975-), showing the major roll-over structure. Note the increase in thickness of the Palaeogene and Lower Neogene Units successions toward the NE-SW Barcelona fault. See location of this seismic line in fig.81.*

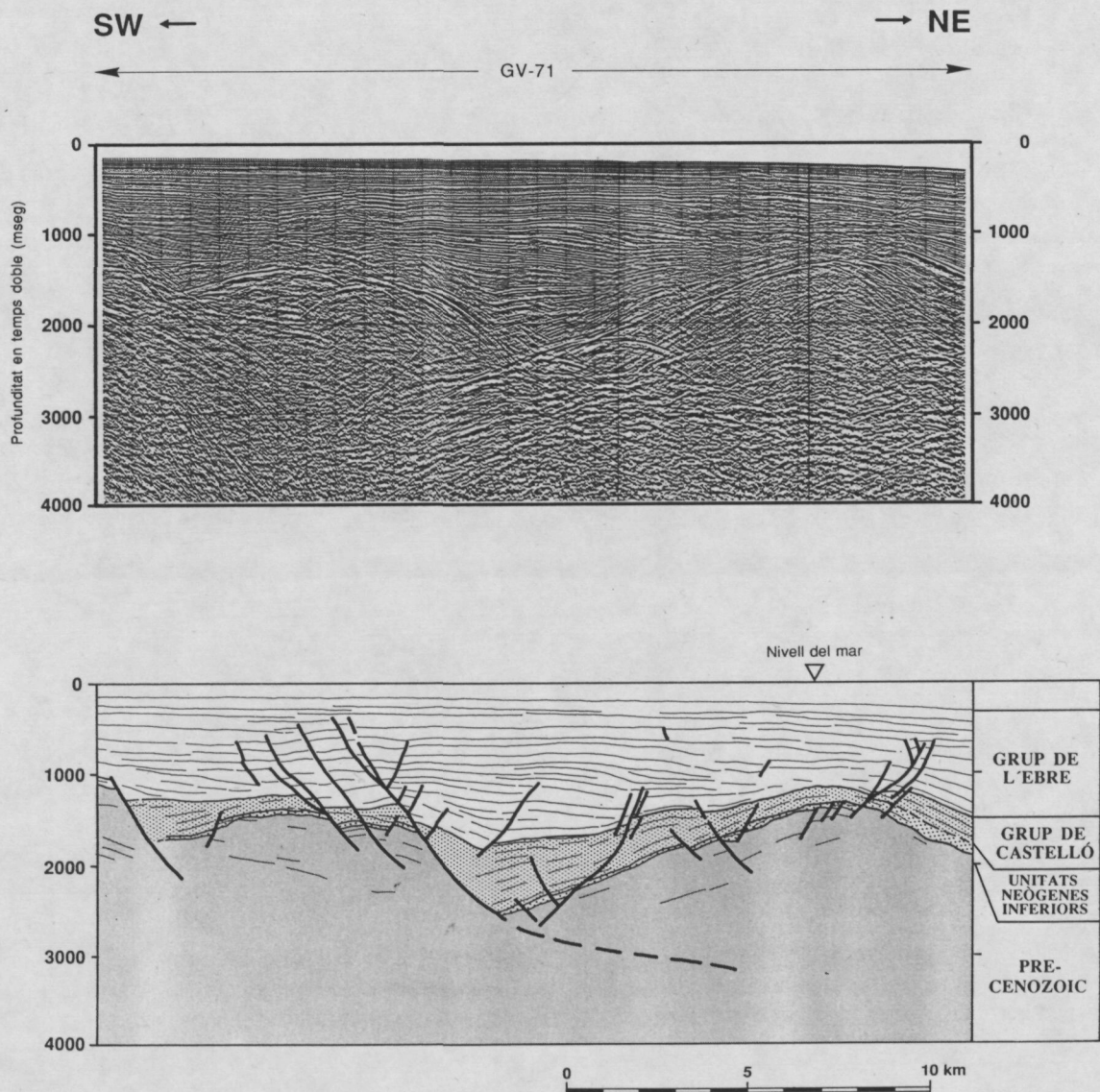
Fig. 69. Perfil sísmic de reflexió localitzat a la fossa de Barcelona (línia 75-226 -SHELL, 1975-) en el que s'observa el caràcter erosiu i la morfologia irregular de la discordança messiniana. Vegeu situació a la fig. 81.

Fig. 69. Longitudinal seismic profile and interpreted line drawing across the Barcelona half-graben (línia 75-226 -SHELL, 1975-). In this area, the erosional Messinian unconformity has a pronounced irregular morphology. Location in fig. 81.

Fig. 72. Columnes estratigràfiques sintètiques de les successions neògenes que dels diferents sectors emergits del domini bètico-balear. Vegeu situació de les columnes en la fig. 64 i llegenda en la 65. Les columnes s'han confeccionat a partir de la modificació de la síntesi realitzada per ANADÓN *et al.* (1989c) amb dades d'ALMELA *et al.* (1975), OBRADOR *et al.* (1983), SIMÓ i GINER (1983), CATER (1987), PIERSON D'AUTRAY (1987), OTT D'ESTEVOU *et al.* (1988) i FORNÓS *et al.* (1991). Les fletxes verticals indiquen la variació temporal que poden presentar els límits de les successions.

Fig. 72. *Synthetic stratigraphical sections of the main Neogene outcrops located in the emerged areas of the betic-balearic domain. See section location in fig. 64 and legend in fig. 65. The sections have been elaborated from the synthesis done by ANADÓN *et al.* (1989c) with data from ALMELA *et al.* (1975), OBRADOR *et al.* (1983), SIMÓ and GINER (1983), CATER (1987), PIERSON D'AUTRAY (1987), OTT D'ESTEVOU *et al.* (1988) and FORNÓS *et al.* (1991). Vertical arrows indicate the time span of each stratigraphic unit.*

Fig. 73. Línia sísmica (GV-71 -ENPASA, 1973-) localitzada davant del Cap de Cullera (SW del solc de València) en la que destaquen les variacions de potència dels grups de Castelló i de l'Ebre, relacionades amb el moviment normal de falles lístriques.

Fig. 73. Seismic profile and interpreted line drawing located in front of the Cullera Cape (GV-71 -ENPASA, 1973-) where the Castellon and Ebro Groups show great thickness variations related with the displacement of normal listric faults.

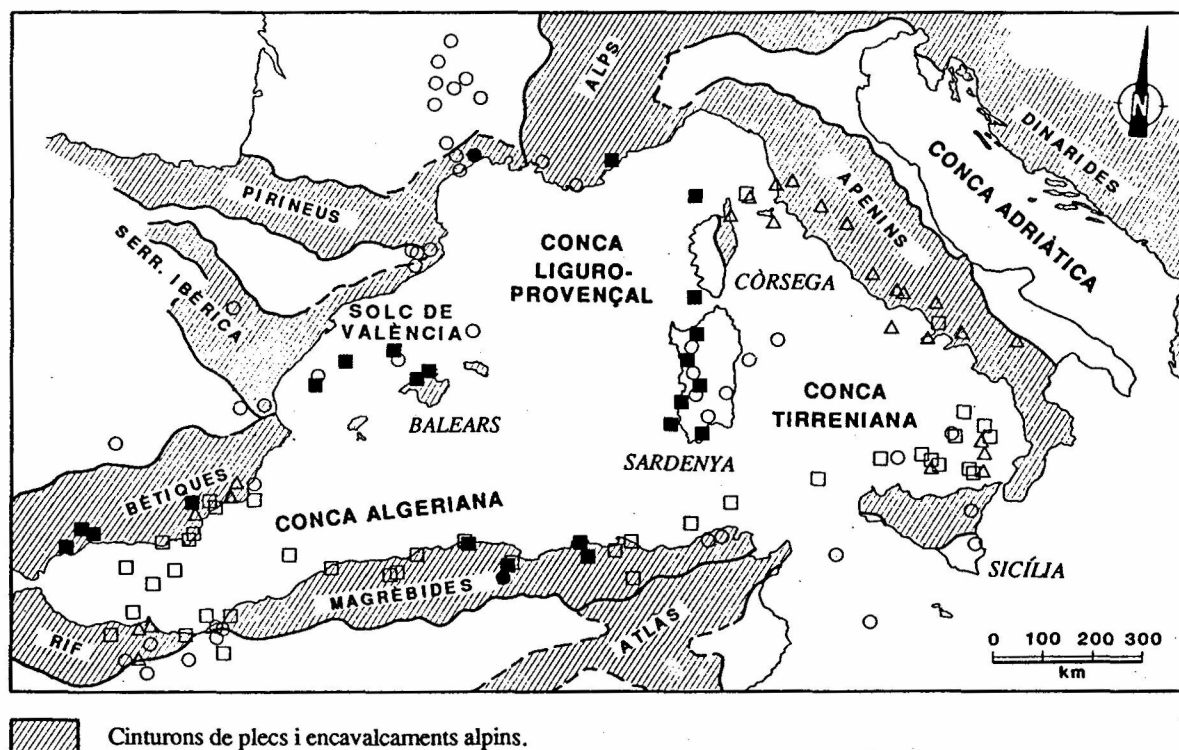

Fig. 74. Distribució del magmatisme neogen a la Mediterrània occidental. Dades de CLERCQ *et al.* (1975), RIVIÈRE i COURTOIS (1975), GIROD i GIROD (1977), DI GIROLAMO (1978), BRGM (1980), BELLON *et al.* (1984; 1985), TORRES-ROLDÁN *et al.* (1986), ANCOCHEA *et al.* (1987), HERNÁNDEZ *et al.* (1987), SAVELLI (1988), MARTÍ *et al.* (en premsa) i aquest estudi.

Magmatisme de 30 a 15 Ma: quadrats negres, calcoalcalí; cercles negres, alcalí.

Magmatisme de 15 a 0 Ma: quadrats buits, calcoalcalí; cercles buits, alcalí; triangles buits, shoshonític i ultrapotàssic.

Fig. 74. Main physiographic areas of the western Mediterranean and the distribution of Cainozoic magmatism. Data from CLERCQ *et al.* (1975), RIVIÈRE and COURTOIS (1975), GIROD and GIROD (1977), DI GIROLAMO (1978), BRGM (1980), BELLON *et al.* (1984; 1985), TORRES-ROLDÁN *et al.* (1986), ANCOCHEA *et al.* (1987), HERNÁNDEZ *et al.* (1987), SAVELLI (1988), MARTÍ *et al.* (en premsa) and this study.

Magmatism from 30 to 15 Ma: solid squares, calc-alkaline; solid circles, alkaline.

Magmatism from 15 to 0 Ma: empty squares, calc-alkaline; empty circles, alkaline; empty triangles, shoshonitic and ultrapotassic.